

HÍRMONDÓ 2023/6

Siketvakok Országos Egyesülete

Kedves Olvasók!

Hírlevelünk jelen számában beszámolunk egyesületünk 2023. évi közgyűléséről, rehabilitációs klubjáról, valamint a minket érintő médiamegjelenésről. Ugyanebben a rovatban azt is megtudhatják, mit jelent és miért fontos az adatvédelem az internet használata közben. Társ szervezeteink híreinél az EDbU újabb tagszervezetének életébe nyerhetnek betekintést. A későbbiekben a Fogyatékosággal élő személyek V. Európai Parlamentjére és egy, a siketvakság azonosításáról szóló konferenciára is ellátogatunk. A hírek, érdekességek között megismerhetik a Digitális Jólét Alapcsomagot, informálódhatnak a Budapesten megnyílt Madame Tussauds-kiállításról, valamint olvashatnak további hírekről, érdekességekről. A júniusi hírmondóban egy új rovat is bemutatkozik, "Kedvenc receptjeim" címmel.

Jó olvasást, kellemes időtöltést kívánunk!

Taskovics Adél, szerkesztő

Tartalom

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK	2
Beszámoló egyesületünk 2023. évi közgyűléséről.....	2
Rehabklub: központban mindennapi problémáink és azok lehetséges megoldása	4
A Kopaszi-gátra tett kirándulásunkról a televízió is beszámolt.....	7
Mit jelent az adatvédelem és miért fontos?.....	9
TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI	12
EDbU 20 – ünnepi interjú sorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából	12
Híradás a Fogyatékosággal élő személyek V. Európai Parlamentjéről	16
Emberi jogok és a siketvakság azonosítása: szakmai konferencia Dániában.....	18

Gyászolja az EDF az egykori igazgatósági tagját	23
A WFDB bemutatta 2. globális jelentését és a SHAPES projektet az Európai Parlamentben, Brüsszelben.....	25
HÍR, ÉRDEKESSÉG	28
Tudnivalók a Digitális Jólét Alapcsomagról.....	28
Madame Tussauds-kiállítás nyílt Budapesten	29
Utalás egy ősi kincsre – a Gellért-hegyi sziklatemplom	30
Minden korábbinál részletesebb felvételeket készítettek a Titanic roncsáról.....	31
KEDVENC RECEPTJEIM	32
A HÓNAP VERSE	34

HÁZUNK TÁJÁRÓL – EGYESÜLETI HÍREK

Beszámoló egyesületünk 2023. évi közgyűléséről

2023. május 23-án tartottuk a Siketvakok Országos Egyesületének éves taggyűlését. A helyszín telephelyünk nagy, közösségi terme volt. A résztvevők személyesen és az online térben is csatlakozhattak, éltek is ezzel a lehetőséggel.

Elsőként Gangl Tamás, egyesületünk elnöke köszöntötte a résztvevőket és megnyitotta a közgyűlést. A következőkben Kedves Éda ügyvezető felkérte az írotolmácsként jelenlevő kolléganőket: legyenek ők a jegyzőkönyvvezetők. Az elkészült dokumentum hitelesítésére Kimlei Gábort jelölték ki.

Ezt követően Éda ismertette a 2022-es évi közhasznúsági jelentést. Egyesületünk hosszú évek óta három egységben végzi a tevékenységét. Érdekvédelem, jelnyelvi tolmácsszolgáltatás és a látássérültek elemi rehabilitációs szolgáltatása. Ez utóbbit látás-és hallássérült-specifikusan biztosítjuk.

Az érdekvédelmi tevékenység megvalósulásához évek óta minisztériumi támogatást kapunk. Jelenleg a Belügyminisztériumhoz tartozunk. A tavalyi évben 39 millió 930 ezer forintot kaptunk, melyet főként a működési költségek fedezésére fordítottunk.

A látássérült elemi rehabilitációs programban 39 millió 258 ezer forint érkezett be hozzánk. A jelnyelvi tolmácsszolgáltatás működtetésére az alap és kiegészítő támogatással együtt 48 millió 610 ezer forint volt a

keret. Emellett a Miniszterelnöki Kabinetirodától is kaptunk 5 millió forintot, amit eszközpályázat lebonyolítására fordítottunk. Ennek köszönhetően jelenhettek meg módszertani kiadványaink. Ezen túlmenően a honlapot és Facebook-ot kezelő munkatárs megbízási díját is ebből az alapból tudtuk finanszírozni.

Fontos kiemelni, hogy a tavalyi évtől főállású jogász kolléganőnk is van, aki maga is siketvaksággal érintett. Az ő jelenléte azért bír nagy jelentőséggel, mert sok megkeresést kapunk törvénymódosítások kapcsán, illetve az ellátásokat érintő problémákkal. Sok olyan ügy van, amiben jogász segítségére van szükség.

Ebből a 39 millió forintból biztosítjuk a személyi kíséző szolgálatot is.

Az ezzel foglalkozó, két kolléganő a tavalyi évben 2230 órában kísérte a tagokat.

Ugyanebből a forrásból megváltozott munkaképességű személyeket is foglalkoztat az egyesület. Ők a tavalyi évben heten voltak: a hírmondó szerkesztője, az adminisztrációs munkatárs, a pszichológus, a számítástechnika oktató, a jogász, illetve a Facebook és a honlap karbantartója. Egy gyermekekkel, családokkal foglalkozó, félállású kollégát is fontos megemlíteni, aki főként gyerekeknek tart fejlesztést és a szülőknek tanácsadást.

Számadatok a látássérült elemi rehabilitáció kapcsán: Tavaly 4213 órában biztosítottunk fejlesztő foglalkozásokat, összesen 171 főnek.

A jelnyelvi tolmácsszolgálatnál 4 főállású munkavállaló áll alkalmazásban. További 16 fő megbízási jogviszonyban tolmácsol.

Az elmúlt évben 3389 megrendelést teljesítettek.

Továbbra is tagjai vagyunk az Országos Fogyatékosügyi Tanácsnak, illetve a Fogyatékos Emberek Szervezetei Tanácsának. Jelenlétünk nemzetközi szintén is erősödött: az Európai Siketvak Unió tavalyi közgyűlésén Gangl Tamást alelnöknek választották. A Felügyelőbizottság tagjai közé pedig jogász kolléganőnk, Babinszki Vera kerülhetett be.

A rezsiválság és fenntartási gondok minket nem érintettek. Az irodának se a fűtési, se az elektromos számlája nem emelkedett.

Az is örömteli esemény, hogy az előző évek járványos időszakához képest a közösségi rendezvényeket is sikerült újra elindítani. A havi 2 hetes klubfoglalkozásokat újra meg tudjuk rendezni. A kirándulások és a klubok teltházassal működnek.

Gangl Tamás elnök megköszönte Édának az előző év szakmai és pénzügyi tevékenységéről szóló beszámolóját.

Az éves beszámolót a jelenlevők egyhangúan, tartózkodás nélkül elfogadták.

Miután ez a rész lezárult, az egyéb információk, tudnivalók következtek.

Ennek keretében megtudtuk: a vezetőségi ülésen már szóba került, hogy jövő évtől új, plasztikkártyás tagsági igazolványt bocsát ki a SVOE.

Az eddig forgalomban lévő, laminált lapokkal és azok cseréjével sok probléma volt.

Ősszel remélhetőleg megkezdődik a megrendelése és a 2024-es évtől, be is vezetik, ami egyébként jubileumi, harmincadik éve az egyesületnek. A plasztikkártyáról most még annyit érdemes tudni, hogy rá lehet majd helyezni az éppen aktuális évi matricát.

A vezetőség azért választotta ezt a formátumot a kiskönyv helyett, mert ezt könnyebb magunknál hordani a személyes iratok között. Remélhetőleg strapabíró lesz és korlátlan ideig használható. Ha elveszik vagy megsérül, cserélni lehet. Előállítás is könnyebben megszervezhető, mint egy kiskönyvé.

A kártyával kapcsolatban a tagság időben megkap majd minden további, fontos információt.

Tamás zárszóként annyit elmondott, hogy a vezetőség és a Felügyelőbizottság 4 éves mandátuma idén jár le. A tisztújító közgyűlést ősszel tartjuk majd meg.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

Rehabklub: középpontban mindennapi problémáink és azok lehetséges megoldása

2023. május 24-én délután, 14-16 óra között rehabilitációs klubra gyűltünk össze telephelyünk nagy, közösségi termében.

A téma ez volt: „Ügyes-bajos dolgaink, mindennapi nehézségeink”.

A foglalkozás a beszélgetés, a jó társaság erejére alapozott. Arra, hogy a problémáinkat egymással megosztva hasznos praktikákat, ötleteket adhatunk át társainknak.

Elsőként Királyhidi Dorottya (Dorka) köszöntötte a résztvevőket. Örömét fejezte ki afelett, hogy olyan emberek is eljöttek, akik először vannak közöttünk. Miután ismertette, mi is lesz a program menete, közös énekléssel felköszöntöttük Maurizio tagtársunkat, akinek épp azon a napon volt a születésnapja. Tapssal és kitörő lelkesedéssel üdvözöltük Jónás Esztert, az egyesületünk szociális munkását, aki ugyanekkor ünnepelte névnapját. Julika tagtársunk május 11-i születésnapja, illetve párjával közös, jeles napjuk, a házassági évfordulójuk szintén megemlékezésre, vidám köszöntések sorozatára adott okot. Épp úgy,

ahogy Anikó tagtársunk születésnapja, akit két nappal előre köszöntöttünk fel. Nem csupán az ünnepeltek, de az egész társaság jó hangulatát tovább fokozta Majsai Zsuzsa házi süteménye, melyet minden jelenlévő megkóstolhatott.

Egy bemutatkozó kör keretében mindenki elmondta a nevét, utána Dorka kérésének megfelelően bemutatkoztunk annak, aki tőlünk jobbra, illetve balra ült.

Ezt követően három-négy fős kis csapatokat alkottunk. Ezek kialakításánál fontos szempont volt, hogy a házaspárok tagjai, vagy azok, akik jó barátságot ápolnak, külön legyenek választva egymástól, mivel ők már úgyis ismerik a másik problémáit.

Csendes környezetbe, külön helyszínekre, termekbe vonultunk el. A csoportokon belül egyesével mindenki elmondhatta, hogy a mindennapok során mi jelenti számára a legnagyobb nehézséget.

A többiek igyekeztek erre valamilyen megoldást találni. Amire nem sikerült, azt a nagy, közösségi terembe visszatérve a teljes csapat elé lehetett tárni.

Szabályként annyit állított fel Dorka, hogy egymás szavába nem szabad belevágni. Kérte: mindenki várja meg, míg az előtte levő befejezi a mondanivalóját. Ezzel elejét lehetett venni annak, hogy bárkinek nehézsége akadjon a többiek megértésével.

Minden csapatnak volt egy látó segítője, aki a könnyebb áttekinthetőség érdekében vázlatosan leírta, majd a nagy teremben ismertette a megtárgyalt témákat.

A csoportok által megnevezett problémák, nagyobb témakörök:

Az első csapatban, melynek Miklós Csilla volt a segítője, fő téma a bevásárlás volt és az, hogy hol, milyen segítséget kapnak az érintettek. Több történet szóba került, negatív és pozitív esetek egyaránt.

Van, aki úgy szokott bevásárolni, hogy az adott üzleten belül megjegyzi, hol vannak az egyes részlegek.

Negatív tapasztalatok főleg olyan boltokban születtek, ahová ismeretlenül tért be az adott személy. Ennek az a tanulsága, hogy legjobb olyan helyen vásárolni, amelyet ismer az ember.

Az interneten történő házhoz szállítás is megoldás lehet.

Dorka elmondta: amikor megtanítja valakinek az útvonalat egy boltba, az üzletvezetőt keresik meg. Főként neki kell tudnia róla, hogy van olyan siketvak vagy látássérült, aki rendszeresen hozzájuk jár majd vásárolni. Tőle érdemes megkérdezni, hogy milyen segítséget tudnak nyújtani. Van, ahol azt kéri az érintettől: érkezés előtt egy fél órával telefonáljon nekik, hogy a segítő személyt biztosítani tudják. Máshol a pénztárhoz lépve kérhető meg egy dolgozó ugyanerre.

Az önkiszolgáló kasszák is egyre nagyobb gondot jelentenek. Ilyenkor megint az üzletvezetőhöz kell fordulni és elmondani, hogy ez nem akadálymentes.

Akkor hiszik el leginkább, hogy az adott vásárló látássérült, ha van nála fehér bot vagy vakvezető kutya.

Az egyesület munkatársai a bevásárlásban is tudnak segíteni. Főleg akkor, ha valaki önállóan nem tudja ezt megoldani. Ekkor a támogatás beütemezhető úgy, hogy az rendszeres legyen.

Az önkormányzattól is lehet házi segítségnyújtást igényelni.

A második csapatban, melynek Győrffy Ildikó volt az „írnoka”, a társkeresés és az ismerkedés került elő legkarakteresebben.

Van, aki úgy véli: nem kell nagyon görcsösen ragaszkodni ahhoz, hogy párkapcsolat alakuljon ki. Bizonyos esetekben a barátság is éppen elég és nagyon értékes lehet.

A harmadik társaságban, melynek tapasztalatait Jónás Eszter összegezte, szintén felmerült a társkapcsolat igénye.

Annak, aki internetet nem használ, tanácsos sokat emberek között lenni. Minél több programra jár el, annál nagyobb a lehetősége annak, hogy megismerkedik valakivel.

Ugyanitt munkahelyi problémákról is esett szó. Aki ezt felvetette, úgy fogalmazott: a kollégái nem fogadják el az állapotát, kiközösítik.

Lehetséges megoldás a főnökkel beszélni és tőle segítséget kérni. Mindemellett egy érzékenyítő program, esetleg a siketvakság szimuláció is jót tehetne ezeknek az embereknek, mert nyilvánvalóan fogalmuk sincs arról, hogy milyen lehet egyidejű látás-és hallássérüléssel élni.

Megint másnak az önálló közlekedés okoz nehézséget. Ismert útvonalon egyedül közlekedik. Ezzel szemben olyan helyszínre, ahol korábban nem, vagy csak alkalmi jelleggel látogatott el, segítséggel képes csak eljutni. Erre megoldásként szóba került a tájékozódást segítő applikációk igénybe vétele.

Dorka szerint a tájékozódás-közlekedés csúcsa, amikor valaki elolvas egy útvonalat és annak alapján el is tud oda menni. Erre pedig nem mindenki képes. Akinek gondja van a téri orientációval, az egyenes irány megtartásával, az nem biztos, hogy meg tudja ezt tenni. Erről egy tájékozódás-közlekedés oktatóval kellene beszélni.

Dorka azt az ötletet fogalmazta meg, hogy a SVOE rehabos honlapján össze lehetne gyűjteni profi útvonal leírásokat látássérültektől. Ez nyilván a gyakrabban használt útvonalakra vonatkozna, pl.: a Keleti pályaudvarról hogyan lehet az egyesületbe elmenni, vagy a Kelenföld vasútállomásról hogy jutunk le a 4-es metróba.

Van egy irányzat, amelyben nem közlekedni tanul meg a látássérült, hanem tájékozódni. Ennek az a lényege, hogy ha őt kiteszik egy tetszőleges helyszínen, onnan gond nélkül eljut a céljához. Ha valakinek

a hallásával és a látásával is gond van, vagy téri orientációs, vagy egyéb részképességekhez kapcsolódó nehézségekkel küzd, jó eséllyel ezt nem lesz képes megtenni. Neki arra kell törekednie, hogy minél több útvonalon nagy gyakorlatot szerezzen.

Az állapotváltozás is szóba jött. Itt az a kérdés, hogy miként lehet a megváltozott látás/hallásteljesítményhez igazítani a napi életvitelt.

Ebben a helyzetben a bátorság lehet az egyik kulcs, ami egy korábbi klubdelutánunknak már témája volt. A küzdelmet soha nem szabad feladni. Azok, akik rehabilitációs órákra járnak, már biztosan nem adják fel. Lehetnek mélypontok, de idővel megtapasztalják, hogy hétről hétre könnyebb lesz.

Az alkalom végén záró kört tartottunk. Ennek során mindenki elmondta, hogyan érezte magát a klubon és mi az a gondolat, amit hazavisz magával.

A záró beszélgetésben értékes, megszívlelendő végkövetkeztetések születtek. Ezek közül most csak kettőt emelnék ki:

Nehéz helyzetekben legfontosabb a nyugalom. Minél idegesebbek vagyunk a vásárlás, a közlekedés vagy az ismerkedés során, annál kevésbé lesz olyan az eredmény, mint azt szeretnénk.

Egy másik jó meglátás: folyamatosan tanulnunk kell és fejleszteni magunkat.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

A Kopaszi-gátra tett kirándulásunkról a televízió is beszámolt

Az "Esély" az M1 és a Duna World televíziós csatornáin rendszeresen látható dokumentum-riportműsor.

A MédiaKlikk honlapján található tájékoztató szerint a közöttünk élő sérült, fogyatékos, vagy az életet tartósan nehezítő betegséggel élő emberek mindennapjaival foglalkozik. Különös hangsúlyt fektet arra, hogy megmutassa, mire képesek, miben emelkednek ki a többségi társadalomból. Előtérbe kerülnek az életüket nehezítő problémák és hiányosságok. Emellett azonban arra is irányutatást kaphatunk, hogy miként lehetséges ezek megoldása, leküzdése. Bemutatja azokat a szociálpolitikai intézkedéseket, fejlesztéseket, amik a könnyebb élet felé segítik ezeket az embereket. Fő feladata a fogyatékosokkal élők

társadalmi integrációjának erősítése, az előítéletek és a diszkrimináció lebontása.

A 2023. június 10-én sugárzott adásban egyesületünkről is szó esett. A Kopaszi-gátra tett kirándulásunkról közöltek egy kiválóan megszerkesztett összeállítást, melyben több tagunkat is megszólaltattak. Gődér Dalma elmondta, nagyon tetszett neki a program. Jó érzéssel töltötte el, mikor belenyúlhatott a Duna vizébe és megtapasztalhatta annak hűvösségét. Élvezte a tornát, a sétát és azt, hogy közösségben lehetett. A csapat egyik tagja vakvezető kutyájával érkezett, Dalma pedig a négy lábú simogatásában is örömet lelt.

Hegy Ádámról megtudhattuk: születésétől kezdve látássérült, a hallása pedig 9 éves korában kezdett romlani. Bal fülével hall többet, míg a jobb fülén csak maradvány hallása van. Beszédértése kb. 50 százalékos.

A kiránduláson a jóízű beszélgetések jelentették a legnagyobb élményt számára. Derűsen mesélte, hogy még csibészkedett is egy kicsit: ha már vízközelben jártak, meglocsolta körülötte levő jó barátait, ismerőseit.

Ádám kísérője, Erika is szót kapott. Ilyenkor az a feladata, hogy "segítsen látni" a rábízott siketvak személynek. Elmondta neki például, hogy a Duna-partközelében hajók voltak, vagy, hogy séta közben éttermek mellett haladtak el.

Kedves Éda ügyvezető a siketvak személyek számára nyújtott szolgáltatásokról beszélt. Kifejtette: az érintettek részéről gyakran megfogalmazódik annak igénye, hogy elkísérjék őket egy helyszínre, illetve, hogy ott támogatást kaphassanak. Ez nem csupán a fizikai segítségnyújtást jelenti, de akár információk formájában vagy a tolmács munkáján keresztül is megvalósulhat. Szükséges lehet szavakkal leírni a környezetet, mit látunk, mit hallunk. Nagyon fontos a tagok számára, hogy együtt lehessenek sorstársaikkal. Ahhoz azonban, hogy mind teljesebb élményt kaphassanak egy programon, kiránduláson, az előbb már említett környezeti információk megértése is elengedhetetlen.

Danis Diána azok közé tartozik, akik rendszeresen részt vesznek a SVOE programjain. Egyáltalán nem lát, az egyik fülével pedig változó mértékű hallásproblémája van.

Arról mesélt, büszke azokra az emberekre, akik ilyen nagyszerű rendezvényeket, kimozdulási lehetőségeket szerveznek a számukra, miközben arra is megtanítják őket, hogyan lehet a siketiséggel és a vaksággal együtt élni. A gátra egy felsőoktatásban résztvevő diákkal együtt érkezett. Azt szereti, ha olyan személy van mellette, aki közvetlen, mosolygós és jó társaság.

Kalácska Anna személyében éppen egy ilyen segítőre talált. A fiatal lány egyike azoknak a gyógypedagógus hallgatóknak, akik önkéntes kísérőként jöttek el a sétára. Hallássérültek és látássérültek pedagógiája szakirányokon tanul az ELTE Bárczi Gusztáv Gyógypedagógiai Karán. A

képzést úgy jellemezte: elég gyakorlatorientált. A látás szakirányon ő most a Siketvakok Országos Egyesületében szerez ismereteket a felnőttek rehabilitációjáról. Még konkrétabban arról, hogyan kell egy siketvak embernek jól segíteni. Vannak alapvető fogások, nem mindegy ugyanis, hogy hogyan érinti meg a másikat, de szerinte sok dolgot inkább érezni kell. Ehhez pedig a közvetlen, nyitott hozzáállás jelenti a kulcsot. Diával most találkozott először, de rögtön egymásra hangolódtak, sokat nevettek.

A június 10-i "Esély" rólunk szóló riportja az alábbi két mondattal zárult: "A kirándulás a Kopaszi-gátra emlékezetes élmény volt a résztvevőknek. Az egyesület minden programra várja önkéntes segítők jelentkezését".

(A cikket írta: Taskovics Adél)

Mit jelent az adatvédelem és miért fontos?

Az internet használata egyre nagyobb mértékben szövi át mindennapjainkat. Teljesen természetessé vált a számítógépek, különböző okoseszközök használata. Sokan munkavégzés közben, de gyakran még a szabadidőnkben is online vagyunk.

Amikor otthon, a szobánk kényelmében, vagy épp munkahelyi íróasztalunknál ülve használjuk eszközeinket, talán bele sem gondolunk: komoly veszélyek leselkedhetnek ránk. Ezek elhárításához az adatvédelem jelentheti a kulcsot. Egyre többet hallani, ám jelentőségével és mélységével nem feltétlenül vagyunk tisztában.

Megvallom: magamtól én se biztos, hogy elidőztem volna ennél a fogalomnál. Azt, hogy végül mégis így tettem, Csák Attila munkatársamnak köszönhetem.

Készített a SVOE YouTube csatornájára két terjedelmes, de nagyon érdekes adást adataink védelméről.

E cikk célja nem a fent említett műsorok összegzése, hiszen aki szeretné, megnézheti, meghallgathatja a legnagyobb videómegosztó oldalon. Ahhoz azonban, hogy mélyebben beleássuk magunkat a témába, egy-két alapfogalmat először definiálnunk kell.

Mi számít személyes adatnak?

Erre a kérdésre Lencsés Gábor, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság (NMHH) informatikai igazgatója válaszolt Attilának.

Minden olyan információt ide kell értenünk, amit egyértelműen összekapcsolhatunk egy adott személlyel. Ilyen lehet a név, a lakcím,

online bejelentkezésekhez használt nevek és azonosítók, vagy bármilyen egyéb, szociális, kulturális, gazdasági adat, pl. a bankkártyaszám.

Mit tehetünk annak érdekében, hogy adatainkat nagyobb biztonságban tudhassuk?

Ezzel kapcsolatosan Soós Edina, az NMHH Médiapiaci együttműködési és kutatási igazgatóság kutatási munkatársa szólalt meg az interjúban. Praktikus tanácsokat adott arra nézve, hogy milyen esetekben kell óvatosnak lennünk.

- Az adathalász üzenetekben gyakoriak a magyartalan kifejezések és betűhalmazok;
- Furcsa linkeket találunk bennük;
- Sokszor kínálnak olyan szolgáltatásokat, melyeket nem is rendeltünk meg.

Kitért a jelszó használatra is, mely szintén nagyon fontos terület.

Javasolta: lehetőleg ne olyan jelszavakat adjunk meg, melyek köthetők személyes adatainkhoz, illetve ne cetlikben tároljuk azokat.

Mentsük inkább egy szintén jelszóval védett dokumentumba vagy használjunk jelszókezelő programokat.

A beszélgetés ezen pontján hangzott el: aki további információkat igényel a témában, látogasson el a Digipedia elnevezésű weboldalra.

Meg is tettem és rendkívül hasznosnak tartom, amit ott találtam. Az alábbiakban ennek tartalmából szemezgetek.

Mi a számítógépes vírus?

A vírus minden olyan nem kívánt program, amely a felhasználó tudta nélkül behatol a rendszerbe. Képes nem kívánt műveleteket végrehajtani az adott eszközön. Tekinthetsz rá úgy, mint egy betegségre. Ahogy az emberi vírusok betegséget okoznak az emberben, úgy a számítógépes vírusok is betegséget okoznak a számítógépnek.

Mit tehetnek a vírusok az eszközeinkkel és adatainkkal?

- A számítógépen lévő adatok titkosítása, és a titkosítás feloldásáért pénz kérése.
- A billentyűzet figyelése, jelszavak ellopása.
- A számítógép mikrofonjának, kamerájának vezérlése.
- Az operációs rendszer működésének befolyásolása, számítógép lassulása.

Bár számítógépünk karbantartására, vírusvédelemmel való ellátására - jó esetben - gondosan odafigyelünk, mobiltelefonunk biztonságára is érdemes gondot fordítani. Erről így írnak :

Az adathalászok igen gyorsan képesek az okostelefonodról személyes adatokat (például névjegyzék, fotó, videó, közösségi média profil, e-mailes belépési adatok stb.) megszerezni. A nyilvános wifi-használat, a megbízhatatlan forrásból származó applikáció letöltések és a

záróképernyő jelszó alkalmazásának hiánya mind sérülékennyé tehetik az eszközt a támadásokkal szemben.

Hasznos tanácsok mobiltelefonos adatlopás ellen:

- Használj képernyőzárat: jelkódot és/vagy biometrikus azonosítást (arc- vagy ujjlenyomat felismerést)!
- Csak végső esetben csatlakozz nyilvános wifire, ha az nem rendelkezik jelszóvédelemmel! Ha van rá módod, nyilvános helyen inkább használj mobilinternetet!
- Az e-mail és bankfiókod belépési adatainak megadásához kettős faktorú hitelesítést használj!
- Alkalmazz jelszómenedzser alkalmazásokat, amelyek jelszavát sose jegyezd meg a böngészővel!
- Szoftver letöltésekor kizárólag a gyártó oldalát vagy https protokollal ellátott biztonságos, titkosított és hiteles forrást használj!
- Soha ne tölts le játékokat, ingyenes szoftvereket olyan telefonra, amelyen privát vagy céges adatokat tárolsz!

A Digipedia oldalán nem csupán az adatvédelemről olvashatunk. Nagyobb témakörei a következők:

- ADATVÉDELEM
- GYERMEKVÉDELEM
- INNOVÁCIÓ
- NETES VESZÉLYEK

A "GYERMEKVÉDELEM" menüpont alatt az alábbi gondolatok ragadták meg igazán a figyelmemet:

Az NMHH tanácsai a gyermekek digitális biztonságáért:

- Figyeljünk szeretteinkre!

Felelősek vagyunk egymásért! Ha együtt a család, üljük körül az asztalt, és beszéljünk! Keressük egymás tekintetét, és figyeljünk egymásra! A mobileszközök várhatnak.

- Bízunk egymásban!

Beszéljünk az online térben szerzett jó és rossz élményeinkről. Próbáljuk megérteni egymás digitális életét. Osszuk meg tapasztalatainkat gyermekeinkkel!

- Játsszon együtt a család!

Ha egy családtag vonzódik a videójátékokhoz, próbáljuk ki együtt a játékot! Alkossunk néhány közös szabályt a videójátékok használatára, és tartsuk is be azokat!

Ismertetőm végén álljon itt egy érdekesség!

A mindennapok rohanó életmódja mellett nem is igazán jut eszünkbe: mobiltelefonjaink nem csupán informatikai/adatvédelmi értelemben, de fizikai szempontból is hordoznak magukban veszélyforrásokat. Éppen ezért létfontosságú a már nem használt készülékek megfelelő helyen való leadása, újrahasznosítása.

Mint minden elektronikai eszköz, a mobil is tartalmaz veszélyes anyagokat (például ólmot és higanyt), amelyek mérgezik a vizeket, a talajt, végső soron tehát: minket, magunkat is.

A legtöbb elektronikai nagyáruház üzemeltet elektronikus hulladékgyűjtőt, de a mobilszolgáltatók is kötelesek átvenni a nem használt készülékeket. A mobilban ugyanis értékes és ritka fémek találhatóak. Ezeket környezeti és gazdasági szempontból is érdemes újrahasznosítani. A leadott mobilok megsemmisítését és az értékes anyagok újbóli kinyerését erre szakosodott cégekre bízják a kereskedők. Az elektronikai hulladékfeldolgozók rutinosan szerelik szét az összegyűjtött készülékeket, hiszen a nyomtatott áramkörökben arany, ezüst, réz, vas és más értékes anyagok találhatóak. Így a legértékesebb alkatrész a nyomtatott áramköröket tartalmazó panel. Hogy ehhez hozzáférjenek, előbb feltörik a műanyag borítást, amit ledarálnak és újrahasznosítanak, a nemes- és színesfémeket, valamint a globálisan egyre ritkább lítiumot pedig kémiai úton nyerik ki, hogy újabb, modernebb készülékek alapanyagaivá váljanak majd.

További információkért látogassanak el az alábbi internetes címre:
www.digipedia.hu

A felület kezelése képernyőolvasó programmal is egyszerű, mondhatni: akadálymentes. Használatát Attila is bemutatja a YouTube csatornánkra feltöltött műsoraiban. Szemlélteti JAWS-t futtató számítógéppel, iOS és Android operációs rendszerű okostelefonokon, illetve Blindshellclassic 2 készüléken is.

(A cikket Csák Attila műsorai és a Digipedia.hu tartalmai alapján írta: Taskovics Adél)

TÁRSSZERVEZETEINK HÍREI

EDbU 20 – ünnepi interjúsorozat a szervezet alapításának huszadik évfordulója alkalmából

Hírlevelünk júniusi számában a francia siketvakokat tömörítő RNSA alelnöke, Stéphanie Floux, illetve volt titkára, Soline Vennetier mesél a szervezet működéséről. Őszintén vallanak elért eredményeikről. Nem hallgatnak azokról a területekről sem, amelyeken komoly fejlesztésekre,

kitartó munkára lesz szükség ahhoz, hogy megfelelő módon válaszoljanak a siketvak emberek igényeire.

- Mikor és miért alapították az RNSA-t? Mi volt a háttere/története a francia siketvakok számára?

- Az RNSA (Réseanationaldessourdaveugles) 2018-ban alakult meg. Az ezt megelőző két évben folyamatosan gyűléseket tartottak a francia jelnyelvet használó siketvakok, hogy egy szervezet létrehozásának szükségességéről tárgyaljanak. Egy ernyőszervezet már ekkor is létezett; az ANPSA (Association nationale pour les personnessourdaveugles, magyarul: Siketvak Emberek Nemzeti Szövetsége). 1979-es megalakulása óta egyenlő arányban vezetik a siketvak emberek, törvényes képviselők, szülők és barátok, szakemberek, valamint az intézmények vagy szakosodott struktúrák képviselői.

A 2010-es évek elején működött egy francia siketvakok szervezete is, az AFS (Association Française de la Surdicécité, magyarul: Francia Siketvakok Szövetsége), de ez néhány év után megszűnt. Az érintettek azonban kifejezték azt az igényüket, hogy legyen egy siketvakok által vezetett szervezet. Az RNSA jelenleg a jelnyelvet használó siketvakokat tömöríti; napjainkban nincs olyan siketvakok által vezetett szervezet, amely minden profiljukat összegyűjtené (ilyen volt az AFS, ám ez mostanra feloszlott).

- Milyen tanulmányokat végeznek/végeztek, és ez hogyan segíti Önöket az egyesületi munkájukban?

- Stéphanie és Soline az RNSA alapító csoportjához tartoznak. Elnökként és titkárként a vezetőség tagjai is voltak. 2023 áprilisában új elnökséget választottak. Soline ennek már nem részese, de továbbra is aktív tag marad, míg Stéphanie most alelnök. Soline a történelemtudományi filozófia mesterszak elvégzése után, 2017 óta PhD-hallgató a történelem- és társadalomtudományok területén, a fogyatékoság, a siketek és a siketvakok társadalmi és politikai történetére összpontosítva. A tanulmányai által kínált módszertanok, elemzési eszközök és utólagos ismeretek hasznosnak bizonyultak az RNSA-nak végzett munkája során. Stéphanie Frontrunners hallgató volt Dániában; ez a siket embereknek szánt program a vezetésre összpontosít. A Frontrunners segített neki megérteni, hogy mennyire fontos a kollektív cselekvés. A siket közösségek sokszínűségéről szóló elmélkedések szintén fontosak voltak a siketvak közösségek sokszínűségének megértésében. Stéphanie a Rennes-i Egyetemen "referentsurdicécité" (siketvak referens/tanácsadó) diplomát is szerzett, és olyan ismeretekre tett szert, amelyeknek hasznát vette az RNSA-nak végzett munkája során. Stéphanie 2018-tól 2023-ig volt az RNSA elnöke.

Érdekes módon az utódja, Clarisse Merlet szintén a Frontrunners programban tanult.

- Mik voltak a legnagyobb változások a siketvakok életében az egyesületük megalakulása óta?

- 2018-as megalakulása óta az RNSA szorosan együttműködik az ANPSA-val különböző témákban, például a siketvakok számára elérhető telefon- és segélyhívások hozzáférhetőségével vagy a siketvakság adminisztratív elismerésével kapcsolatban. Nagy szükség van helyi és országos rendezvényekre is, ahol a francia siketvakok összegyűlhetnek, beszélgethetnek és közösségi életet élhetnek. A Covid azonban megszakította ezt a folyamatot. Az RNSA jelenlegi vezetősége azon dolgozik majd, hogy újra lendületet adjon ennek a dinamikának.

A legjelentősebb eredmény az volt, hogy a francia kormány hivatalosan is elismerte a siketvakságot. A "siketvak" szó 2016-ban jelent meg először a jogszabályokban - a siket, nagyothalló, siketvak és afáziás emberek távközlési hozzáférhetőségéről szóló törvényben.

2022-ben a fogyatékossgal élők kormánydelegáltjai hivatalosan is elismerték a siketvakságot, mint egyedi és különálló fogyatékossgot.

2023 januárja óta lehet pályázni olyan pénzügyi keretösszegre, amelynek célja az élő segítségnyújtáshoz (kísérők, tolmácsok) való hozzáférés biztosítása. Ilyen keretösszeg létezett a siketek és a vakok számára, de a siketvakok sajátos helyzetét és szükségleteit nem ismerték el. Ezen túlmenően a kormány 2024-ig megbízott egy nemzeti munkacsoportot, hogy ajánlásokat fogalmazzon meg a francia siketvakok helyzetének javítására. Az RNSA az ANPSA-val és más struktúrákkal együttműködve hozzájárult ezekhez az eredményekhez.

- Mi a legnagyobb kihívás a munkájukban?

- A Covid-járvány idején az RNSA-nak le kellett állítania minden olyan tevékenységet, melyben fizikailag találkozunk kellett volna egymással. Ezek az országos találkozók azonban nagyon fontosak a siketvak közösségek identitásának és tudatosságának kialakításában. Ezért nagyon frusztráló volt, hogy nem lehetett azokat megszervezni.

A közös energiának és más szervezeteknek köszönhetően, amelyekkel együtt dolgoztunk, mint például az ANPSA vagy a siketek egyesületeinek hálózata, továbbra is folytatni tudtuk a munkát. Még ha fizikai jelenlétet igénylő eseményeket nem is tudtunk szervezni, más szinteken, például a siketvakság franciaországi elismerése terén előrelépést értünk el.

- Milyen módon jutnak hozzá a francia siketvak személyek ahhoz a támogatáshoz, amelyre a mindennapi életben szükségük van (kommunikáció, közlekedés, szociális kapcsolatok stb.)?

- Van Poitiers-ben egy nemzeti erőforrásközpont (amelyet 1998-ban hoztak létre). Az itt dolgozó szakemberek tanácsot adhatnak a hozzájuk forduló siketvak embereknek, szakembereknek vagy családoknak.

Regionális delegáltjai a helyi körülményekre szakosodtak, amelyek régióként eltérőek lehetnek. Működnek regionális csoportok is, amelyek koordinátorként funkcionálnak. Sajnos a jelenlegi szolgáltatások heterogének, hiányosak és elégtelenek a siketvak emberek igényeinek kielégítésére. Hiány mutatkozik például a taktilis jelnyelvi tolmácsokból.

- Milyen termékeket és szolgáltatásokat kínálnak a siketvakok számára az önálló életvitelhez?

- Az önálló életvitel hatalmas kérdés Franciaországban. Ez az ágazat ugyanis még nem eléggé fejlett, a fogyatékosokkal élők szélesebb körében sem. Sok speciális struktúra van, ahol a fogyatékosokkal élők lakhatnak, dolgozhatnak.

Az önálló életvitel kialakítása azért nem könnyű, mert kevés a szolgáltatás. Ez még mindig heves vitákat vált ki az érintettek közösségében. Olyan területről van szó, amin folyamatosan dolgoznunk kell, hogy megfelelő szolgáltatásokat fejlesszünk ki. Ráadásul sok szolgáltató nem ismeri a siketvakok kommunikációs igényeit. Lehetséges, hogy a közelmúltbeli fejlődés, a siketvakság elismerése és egy külön pénzügyi keret létrehozása segítheti a dolgok fejlődését. Történhet ez azért, mert a siketvak emberek képesek lesznek fizetni a szolgáltatásokért, és több, valamint jobb minőségű segítségnyújtásra tarthatnak igényt.

- Miként tudják támogatni a siketvak gyermekeket abban, hogy hozzáférésük lehessen a kommunikációhoz és az oktatáshoz?

- Az RNSA eddig leginkább a siketvak felnőttek problémáira összpontosított, de a gyermekek helyzete is nagyon fontos. Épp ezért szeretnénk felhívni a figyelmet a mind teljesebb mértékű befogadásukra az iskolákban, legyen az többségi vagy speciális intézmény. Az ANPSA történelmi jelentőségű szerepet játszott a születetten siketvak gyermekek speciális oktatásában.

- Meglátásuk szerint miért volt fontos az EDbU 2003-as megalapítása?

- Az EDbU 2003-as létrehozása azért volt fontos, mert európai szabványt állított fel a siketvakok által vezetett szervezetek számára, valamint platformot is teremtett az együttműködésükhöz és egymás támogatásához.

- Az EDbU egyik alapító tagja a francia ANPSA volt, de most az RNSA képviseli a francia siketvakokat a szervezetben. Mi volt a változás oka, és milyen az együttműködés a két francia szervezet között?

A francia ANPSA jelen volt az EDbU 2003-as alapító közgyűlésén. Mivel azonban a vezetősége nem állt legalább 50%-ban siketvakokból, nem lehetett teljes jogú tag. Mivel az RNSA egy siketvakok által vezetett szervezet, teljes jogú taggá váltunk annak érdekében, hogy

Franciaországot képviseljük, támogassuk az EDbU-t, és megkönnyítsük a helyi és az európai szintek közötti koordinációt.

(Az interjút készítette és angolnyelvről fordította: Taskovics Adél)

Híradás a Fogytékossággal élő személyek V. Európai Parlamentjéről

2023. május 23-án az Európai Parlament brüsszeli üléstermében rendezték meg az "5. Fogytékossággal élő személyek Európai Parlamentjét". Az ülésen ötszáznál is több fogytékosságügyi szószóló gyűlt össze az EU minden részéből, hogy megvitassák az Európai Unió szerepét a fogytékossági jogok előmozdításában.

Az eseményen elfogadták az Európai Fogytékosságügyi Fórum (EDF) kiáltványát a 2024-es európai választásokról. Ez az Európai Fogytékosságügyi Fórum jövő évi választási kampányának menetrendje.

A dokumentum hangsúlyozza a mozgalom azon követelését, hogy a fogytékossággal élőknek teljes mértékben részt kell venniük a politikai folyamatokban. Ide kell érteni a szavazati jogot, valamint a jelöltként való indulás lehetőségét. Épp így fontosak azon akadálymentesítési intézkedések, melyek a szabad, személyes és minden lényeges információt tartalmazó szavazást biztosítják.

A választóknak képesnek kell lenniük megérteni a választási folyamat és a pártok programjainak minden aspektusát. Hozzáférhető intézkedésekkel kell rendelkezniük a titkos szavazáshoz. Így fogalmazódott meg s áll az EDF kommunikációs koordinátora által kiküldött, hivatalos tájékoztatóban.

Az eseményen dr. Babinszki Vera, a SVOE jogásza is részt vett. Ő a következőképpen számolt be élményeiről:

"Május 22-e és 24-e között az egyesület jogszaként volt alkalmam Brüsszelbe utazni. Május 23-án került megrendezésre a Fogytékossággal Élők Európai Parlamentje című rendezvény, amelyet immár ötödik alkalommal szervez az EU. Magyarországról a fogytékossággal élők érdekképviselőt ellátó szervezetek 20 fős delegációval érkeztek, valamint 10 fő segítő. Az én segítőm Péter, az élettársam volt, akivel amellet, hogy a rendezvényt végigasszisztálta velem, a szabad programra szánt órákat Brüsszel látnivalói között töltöttük. A keddi eseményt az Európai Parlament épületében tartották.

Felemelő érzés volt a parlamenti képviselők üléstermében helyet foglalni. A beszédeket a tolmácsok az EU hivatalos nyelvein, valamint jelnyelven és feliratozva is fordították.

A cél az volt, hogy a fogyatékossgal élő személyek problémáiról tudomást szerezzenek az Európai Parlamenten belül. Sokan felszólaltak, akik tagállami és EUs szintű megoldandó helyzeteket egyaránt említettek. Például az Európai Siketvak Unió (EDBU) elnöke, Francisco J. Trigueros is felszólalt. Ő teljesen siketvak, a taktilis jelnyelv segítségével kommunikál. Számára a fent felsorolt tolmácsolási módok közül egyik sem volt megfelelő, ezért saját magának kellett gondoskodnia a taktilis jelnyelvi tolmácsáról. A parlament részéről nyitottságot tapasztaltunk és reméljük, a jövőben a fogyatékossgal élők érdekei hatékonyabban jutnak érvényesítésre az EU legfőbb szervei által is."

Az EDbU elnöke által elmondottakat lehetőségem volt nekem is megismerni. Ezért két személynek tartozom köszönettel.

Egyikük Velichka Draganova, a bolgár siketvakokat tömörítő egyesület, a NADbBg elnöke. Ő az, aki leírta a beszéd szövegét a Parlament videófelvétele alapján.

Hálás vagyok továbbá Gangl Tamásnak, egyesületünk elnökének is, amiért továbbította nekem ezt a dokumentumot.

Francisco a felszólalásában így fogalmazott:

"Bár 2004-ben elfogadták az Európai Parlament nyilatkozatát a siketvak emberek jogairól, de úgy érzem, hogy ez nem gyakorlatias, nem olyasmi, amit átültetnek a valóságba. A 2. cikkely kimondja, hogy a siketvak embereknek joguk van részt venni az Európai Unió demokratikus életében. Ez ma nem így van.

Az egyszemélyes támogatáshoz való jog szintén szerepel a nyilatkozatban. Adott esetben siketvak tolmácsokat kell biztosítani. Ez tehát egy valós példa azokra az akadályokra, amelyekkel a siketvak emberek szembesülnek Európában. ... szeretném, ha emlékeznének a 2004-es nyilatkozatra, és szem előtt tartanák az Európa-szerte élő siketvak emberek szükségleteit."

(Az EDF által küldött tájékoztató, Babinszki Vera és Velichka Draganova beszámolója alapján a cikket írta: Taskovics Adél)

Emberi jogok és a siketvakság azonosítása: szakmai konferencia Dániában

2023. május 24-én, szerdán, különleges konferencián vettem részt. Az eseményt a szlovén siketvakokat tömörítő egyesület, a DLAN, valamint a Dánia északi részén tevékenykedő, siketvakoknak tanácsadást nyújtó szervezet,

„The Specialist Counsultancyforthe Deafblindatthe North Denmark Region” közösen szervezte. Az előadásokat az Észak-dániai Egyetem Kollégiumának épületében tartották. Aki személyesen nem tudott megjeleni, az videóhívásban, a Microsoft Teams alkalmazáson keresztül is becsatlakozhatott. (Én az online résztvevők közé tartoztam). A köszöntő beszédet Dánia képviselőjétől hallhattuk: Ő egy fiatalember, aki saját elmondása szerint 4 éve dolgozik a szakterületen.

Siketvaksággal foglalkozó publikációkat készítenek, és az északi államok közötti együttműködés is fontos háttérrel biztosít számukra.

Miután szívélyesen üdvözölt minden résztvevőt, röviden ismertette a siketvakság fogalmát.

A nap első előadója Marjana Kenda volt, a szlovén siketvakokat tömörítő egyesület, a DLAN képviselőjében. Rövid bemutatkozásában elmondta: a személyi asszisztencia vezetőjeként dolgozik az egyesületben.

Megtudtuk tőle, hogy a siketvakokkal való munka 2004-ben kezdődött Szlovéniában. Ez volt az az időszak, amikor Dr. Simona Gerenčer és az egyesület többi társalapítója ismereteket szerzett a siketvakságról és az érintettek tapasztalatairól. Az ebből az időszakból származó visszaemlékezések főleg a magányosság érzetéről, a teljes elszigeteltségről szóltak. Ezek tették szükségessé egy, siketvakokból álló közösség kiépítését és jogi helyzetük rendezését. A szervezet 2005-ben jött létre.

A siketek és a vakok szakterülete már jól bejáratott úttal rendelkezett. Az egyidejű látás-és hallássérüléssel élőké viszont a kettő között van, ami nagyon nehéz és fárasztó munka. Az ismeretek összegyűjtése, a kitartás és az elszántság azonban meghozta a gyümölcsét.

Egyesületük ma már több, mint 17 éve működik. Tevékenységük Szlovénia teljes területére kiterjed.

12 különböző jóléti programjuk van. Közülük a legfontosabb a siketvak emberek képzése és társadalmi rehabilitációja. Van egy ehhez kapcsolódó központjuk is, ahol nagyon sokféle tevékenységben vehetnek részt a siketvak személyek nap mint nap. Képzések, műhelymunkák, előadások, stb.

Személyi asszisztenciát is biztosítanak, melynek öt különféle kategóriája van:

- Az elsőben olyan dolgokban segítenek, mint az öltözködés, evés és ivás, WC használata.
- A háztartással kapcsolatos segítségnyújtás a mindennapos tevékenységekre fókuszál, mint például az ételek elkészítése, főzés, takarítás, stb. Idesorolható még az adott személy gyermekére vagy épp idős szülőjére való felügyelet.
- A kísérés által azt teszik lehetővé, hogy az adott személy biztonsággal eljusson egyik helyszínről a másikra.
- A munkahelyen, illetve az oktatási folyamatban való részvétel során is segítenek.
- A kommunikációs segítségnyújtás is fontos a siketvak személyek számára. Ilyenkor a személyi segítőjük jelnyelvi tolmácsként is tevékenykedik.

A DLAN munkatársai számára rendkívül fontos, hogy biztosítsák a siketvak személyeknek az egyenlő esélyeket és az alapvető jogokat. Épp ezért szoros együttműködésben állnak a törvényhozókkal. Az érintettek sok esetben azzal kénytelenek szembesülni, hogy az alapvető emberi jogok, melyek az írott törvényekben garantáltak a számukra, nem valósulnak meg a mindennapi életben.

Éppen ezért jelentett nagy előrelépést, amikor 2007-ben Szlovénia elsőként fogadta el a fogyatékossgal élők jogairól szóló ENSZ egyezményt, és a jogi rendjükbe is bevezették azt.

Szlovéniában egészen különleges jogok illetik meg a fogyatékossgal élőket, így a siketvakokat is. Ott van pl. az Európai Fogyatékossgüggyi Kártya, mely az élet legkülönbözőbb területein biztosít kedvezményeket, mint például a közlekedés, a szabadidős tevékenységek, sport, stb.

Más, európai országokban is igénybe lehet ezt venni, ahol szintén működik a projekt.

Szlovénián kívül az alábbi országokban érhető még el:

Belgium, Ciprus, Észtország, Finnország, Málta, Olaszország, Románia.

A projekt célja, hogy a kártyát idővel minden európai országban használni lehessen.

A 2020-as év azért volt számukra nagyon fontos, mert jogi értelemben is elismerték a siketvakok jelnyelvét. Ennek folyamatába nyelvészeket és a siketvakság területén dolgozó szakembereket is bevontak. A folyamat 2021-ben azzal folytatódott, hogy a siketvakok jelnyelve Szlovénia alkotmányának a részévé vált. Ez történelmi fordulópontra volt számukra, mert ez jelenti Szlovéniában a jogi intézkedések legmagasabb fokát.

Aktívan dolgoznak egy törvényjavaslat elfogadtatásán, mely rendezni hivatott a siketvakok helyzetét. Ezzel egyúttal azt is szeretnék elérni, hogy Szlovénia más országok számára követendő példa lehessen.

A második előadást Rasmus Pedersen tartotta, „A siketvakság azonosítása: A funkcionális meghatározástól a funkcionális értékelésig” címmel.

Ez az elnevezése annak a projektnek, amin ő is dolgozik. Az általa vezetett munkacsoportnak a neve: „Speciális tanácsadás siketvakok számára”. Rajtuk kívül más, északi szervezetek is tagjai ennek a csoportnak. A projekt folyamatos fejlesztés alatt áll.

Munkájuknak a célja, hogy minél pontosabb azonosítási módszert dolgozzanak ki számukra.

A siketvakság északi definíciója kimondja, hogy ez az állapot a látás és a hallássérülés kombinációja, melyben az érzékszervek nem tudják kompenzálni egymást. Ez egy, a többitől jól elhatárolható fogyatékoság. Annak tekintetében, hogy az érintett személy miként funkcionál a társadalomban, a definíció különféle szegmenseket is meghatároz: szociális élet, kommunikáció, információkhoz való hozzáférés, és az, hogy szabadon és biztonsággal mozoghassanak.

Bár a definíció ma már egységes, sőt, nem csupán az északi államokban használatos, ám annak meghatározása, hogy ki és milyen kritériumok alapján minősül siketvaknak, komoly eltéréseket mutat az egyes országokban.

Rasmus munkacsoportjának elsődleges feladata, hogy az azonosítási folyamatot koordinálja a régióban.

Először azt kell meghatározni, hogy az egyén miként használja hallását, látását és a tapintását a hétköznapi életben. Ehhez azonban összehasonlításra van szükség, hogy megtudják, a nem siketvak emberek hogyan használják ugyanezeket.

Az értékelési folyamathoz szakmai kiadványt is készítettek. Ebben az elméleti háttérrel adó ismereteken túl ún. értékelési szituációkat, praktikus tanácsokat is találunk. Külön tárgyalja az egyes érzékelési területek működését, és egyéb, egészségügyi információkat is talál benne az olvasó.

A szöveg legfontosabb részét mégis az ún. viszonyítási pontok, az egyén állapotát felmérő kérdések adják. 17 kérdés van a kommunikációval kapcsolatban, 19 az információkhoz való hozzáférésről és 18 a közlekedésről. Ez összesen 54 összehasonlítási pontot jelent.

Figyelemre méltó a pontozási rendszerük. Egy-egy kritériumra mondhatják, hogy meglévő, hiányzó vagy fejlődés alatt álló. Az első két kategória egyértelmű lehet, míg a harmadik azt mutatja, hogy az egyén bizonyos fokig képes használni azt. Ha a környezetében élők alkalmazkodnak speciális állapotához, akkor láthatóan ki tudja használni az adott képességét. Ennek alapján felállítható egy profil.

Az első mérést gyakran követi egy újabb. Arra mindenestre nagyon jó, hogy iránymutatást adjon: mi az, amit az illető megtehet segítséggel

vagy a környezet odafigyelése mellett. Így a benne lakó képességekre, lehetőségekre is rá lehet világítani. Ahhoz is kulcsot adhat, hogy miként kell a környezetet a siketvak személy igényeihez igazítani.

A soron következő előadást Hanne Ottesen tartotta, „Az emberi jog, siketvaksággal is méltóságteljes életet élni” címmel.

Előadását dán nyelven tartotta, de volt egy tolmácsa, aki angolra fordította a szavait.

Bemutatkozásában önmagáról kifejtette: elmondható, hogy látás-és hallásteljesítménye mindig változik, a helyzettől függően, ám funkcionálisan siketvagnak számít.

Állapota miatt nagyon hamar nyugdíjazták. Kezdetben ez nagyon megviselte, ma viszont lelkesíti, hogy talált egy munkahelyet, ahol kihozhatja a legtöbbet fogyatékoságából. Ez a dán siketvakok szervezete, az FDDB.

Összesen 466 egyesületi tagjuk van. Igyekeznek olyan forrásokat találni, melyek lehetővé teszik, hogy a legkülönbözőbb programokat biztosíthassák a tagságnak. Munkavállalók között vannak olyan személyek is, akik nem érintettek siketvaksággal, az irodai dolgozók esetében ez kifejezetten igaz. A tevékenységeik legnagyobb részét a tagok maguk végzik, röviden: siketvakok tanítanak siketvakokat.

Az elnökük maga is érintett ezzel a kettős, érzékszervi sérüléssel. Ő azonban fizetést kap a munkájáért, így még aktívabban tehet az érdekképviseletért.

A közösségben, melynek ő is a tagja, a dán nyelvet, valamint a jelnyelvet is használják. Tíz évvel ezelőtt a jelnyelv hivatalos nyelvvé vált Dániában. Ezáltal nemzeti nyelvként ismerték el. Ennek ellenére nem túl jó a helyzet, amikor tolmácsolásra kerül a sor. Ebből ugyanis évi 20 óra áll a siketvakok rendelkezésére. Ez a gyakorlatban nem csupán nyelvük figyelmen kívül hagyását jelenti, de teljes izolációjukat is. Az azonban, aki fogyatékosággal élőkkel dolgozik, teljesen ingyenes tolmácsolást kaphat. Ha egy jelnyelvhasználó tanulni szeretne, joga van a jelnyelvi tolmácsoláshoz. Ám ha valaki menetközben rájön, hogy mégsem ez az, amivel szívesen foglalkozna, nincs visszafordulási lehetőség, nincs második esély.

A tolmácsok munkakörülményei is egyre rosszabbá válnak. Ezért közülük sokan inkább munkát váltanak.

Dániában van egy speciális jog, ami a kontaktszemélyhez való jog. El lehet menni a politikusokhoz, például az önkormányzatban dolgozókhöz, annak érdekében, hogy megbeszéljék a siketvakság lehetséges kompenzálását. A kormányzati dolgozók adhatnak támogatást, kompenzációt. Épp így jelnyelvi tolmácsot is fizethetnek számukra a hivatali dolgozók. Így már könnyebb terveket készíteni, jelen lenni, dolgozni.

Ez az egész országban érvényes, megvalósulása mégis nagyban függ attól, hogy annak mely részén tartózkodunk. Minden önkormányzatnak megvannak erre a maga értelmezései. A közösségük éppen ezért szeretné ezt a szolgáltatást központosítani. Így a segítségnyújtást egyenletesen lehetne biztosítani és nem az önkormányzatok értelmezésére kellene bízni.

Helle Buelund és Rasmus Pedersen közösen tartotta az utolsó előadást, „A közösség és az egység érzése a siketvakok számára” címmel.

Arra kérték a résztvevőket, gondolják át, kinek mit jelent az „identitás” szó, majd meg is hallgattak néhány, ezzel kapcsolatos gondolatot. Elégedettek voltak a felszólalókkal, akik legtöbbször arról beszéltek: ez annak meghatározása, hogy ki vagyok, és mi tesz engem különlegessé, mit tudok adni a világnak, és hogyan fordulok másokhoz.

2019-ben kezdtek el egy projektet, „Usher-szindrómával felnőni” címmel. Ez egy olyan állapot, melyet egy génmutáció eredményez. Látás-és hallássérülést okoz és bizonyos esetekben egyensúly problémát is. A látás folyamatos romlását eredményezi és a szerzett siketvakságnak leggyakoribb okozója a fiatalok között.

A könyvből, melyet dánról angolra is lefordítottak, kiderült, ezek a fiatalok komoly nehézségekkel néznek szembe. Ilyenek a mentális problémák, mint a depresszió, stressz, szorongás, öngyilkos hajlamok.

13-29 év közötti fiatalokkal készítették interjúkat. Közülük hat nő és egy férfi. Az interjúk hossza 40 és 128 perc között változott.

A beszélgetések végeredménye érdekes ellentmondásra világított rá. Bizonyos helyeken, helyzetekben különleges stratégiákra van szükségük a boldoguláshoz. Úgy értékelték, hogy egészen fiatalon nem különböznek másoktól.

A ráismerés folyamata egyfajta egyensúly kialakításával is járt az életükben. Nekik is voltak reményeik, álmaik, mint minden más fiatalnak. Ebből az irányból azonban el kellett mozdulniuk oda, hogy elfogadják az érzékszerveik folyamatosan romló teljesítményét. Azokat a nehézségeket, melyekkel az egészen fiatal éveik alatt is küzdöttek.

A siketvakoknak szüksége van a sorstársi támogatásra, ebből bátorságot nyernek. Tájékozódhatnak a számukra elérhető szolgáltatásokról. Jobban megérthetik önmagukat azáltal, hogy proaktívvá válnak az életben.

Mi a helyzet a született siketvakokkal? Ők hogy találkozhatnak sorstársakkal? Tudjuk, hogy kommunikációjuk jelentősen eltér a többi emberétől, nagyon nehezen olvasható az arc kifejezésük is. A világról alkotott képük teljesen más, mint amivel a többségi társadalom tagjai rendelkeznek.

Aalborgban van egy nagy intézmény, ahol 55 születetten siketvak ember él. Többen közülük még gyerekként kerültek az intézetbe. Náluk jól látható a sorstársi kapcsolódás. Ha valaki beteg, kórházban van, hiányzik az étkező asztaltól, a többiek érdeklődnek a hollétéről. Ez pedig annak a jele, hogy aggódnak érte. Ennek az aggodalomnak sokféle megnyilvánulása van. Lehet, hogy csak kérdeznek a másiktól, de ha egy barát meghalt, akkor meggyászolják.

A központban van egy megemlékezésre szolgáló kert is. Egy nem látás- és hallássérült ember sokkal könnyebben megtalálja a módját, hogy megemlékezzen elhunyt szerettről: kimegy hozzá a temetőbe. Egy siketvak személy esetében ez nehézkes lehet, ha a szeretett személy egy másik városban nyugszik vagy épp a hozzá vezető út nehezen bejárható. Ebbe a kertbe azonban kimehetnek és megemlékezhetnek azokról, akiket szerettek és akik hiányoznak nekik.

A lakóházakban, de az aktivitáshoz kialakított központokban is vannak sorstársi találkozók. Ezeken az összejöveteleken is érzékelik a dolgozók, hogy a lakók nem csupán a saját maguk, de a barátaik nevében is beszélnek, odafigyelnek egymásra.

(Az előadásokat angol nyelvről fordította, összegezte: Taskovics Adél)

Gyászolja az EDF az egykori igazgatósági tagját

Az Európai Fogytékosságügyi Tanács (EDF) 2023. május 31-én online megemlékezést tartott Jolijn Santegoeds (1978-2023) életéről és munkásságáról.

Az eseményre videókonferencián, a Zoom alkalmazáson keresztül lehetett csatlakozni.

Személyesen nem ismertem Jolijnt, sőt, az általa végzett munkával is csak most, a halála után kezdtem megismerkedni. Az viszont már a videóhívás kezdetén egyértelmű volt a számomra: rengeteg ember életére gyakorolt komoly befolyást. Megrendítő volt tapasztalni, hogy a világ minden sarkából érkeztek résztvevők. Sokan közülük annak is szükségét érezték, hogy felszólaljanak. Saját gondolataikkal, egy-egy személyes emlékük felidézésével tették még színesebbé a délutánt. Talán ez a kifejezés nem tűnik helyénvalónak, én azonban szándékosan alkalmaztam.

Jolijn ugyanis a szó szoros értelmében színes egyéniség volt. A szivárvány minden színében pompázó, magasra tornyozott hajával, és a

hozzá párosuló kedvességével, nyitottságával elbűvölő jelenség lehetett. Így aztán a róla való megemlékezés is sokszínű lett. Ott lüktetett benne a gyász, az elmúlás fájdalma, ugyanakkor az életöröm ünneplése is.

A bevezető szavak és egy rövid kisfilm vetítése után az első visszaemlékezést Dánia képviselője mondta. Utána jöttek sorban a többiek pl.: Hollandiából (Jolijn szülőhazájából), Írországból, Norvégiából, Franciaországból, Horvátországból, Japánból, Dél-Koreából, az Egyesült Államokból, stb. Az európai emberek mentális egészségért dolgozó szervezettől (Mental Health Europe) a magyar Petri Gábor mondott egy rövid, de nagyon is tartalmas beszédet. Gondolatmenetét egy különös ellentmondás köré építette fel, melyet a közelmúlt-béli olvasmányélményeiből nyert. Ez így szól: "Ha meg akarod ismerni valakinek vagy valaminek a valódi természetét, csak nézd meg az ellentétét!"

Mi volt Jolijn ellentéte? - tette fel magának a kérdést.

Szerinte az a fajta ego, ami sok esetben megvan a fogyatékosággal élőkért dolgozó személyekben. Az ugyanis, hogy az érdekképviselőben tevékenykedik az ember, magával hozza, hogy különböző bizottságok tagjává választják meg, fontos helyeken, parlamentben, döntéshozók előtt vagy akár nemzetközi színtereken is beszédeket kell tartani. Ettől pedig sokan érezni és hangoztatni is kezdik önmaguk fontosságát. Jolijn esetében azonban erről szó sem volt. Amellett, hogy szerény és alázatos maradt, akár a legfájdalmasabb emlékeit is képes volt a nagy nyilvánosság, idegen emberek széles tömege elé tárni.

Az érdekképviselői munka nehéz, fárasztó. Nagyon kevesen mondhatják el magukról, hogy fizetést kapnának érte. Gábor úgy véli: Jolijn se részesült anyagi ellenszolgáltatásban azért a kemény munkáért, amit 10 éven át végzett. Úgy tett, mintha mindig minden rendben lett volna vele. Mint aki átlagos, középosztály-béli életet él és semmiféle megterhelést nem jelent számára a folyamatos utazás és az, hogy fizetség nélkül tegye a dolgát hétköznapokon és hétvégeken egyaránt.

Bár az online ülés és az ott elhangzottak sokféle érzelmet és gondolatot keltettek bennem, úgy éreztem: még több ismeretre van szükségem ahhoz, hogy egy teljesebb képet adhassak át Jolijn tevékenységéről a Kedves Olvasóknak. Ezért kutatásba kezdtem az interneten.

Az EDF honlapján fellelhető információk szerint a szervezet igazgatóságának tagja volt, valamint a Pszichiátriai (ex) Felhasználók és Túlélők Európai Hálózatának (ENUSP) képviselője. Ezekon túlmenően a World Network of Users and Survivors of Psychiatry, azaz a pszichiátriai kezelés felhasználóit, túlélőit tömörítő világszövetség társelnökeként is dolgozott.

"Jolijn jelenléte, kedves szavai, valamint az emberek élete és személyes helyzetei iránti érdeklődése tette a vele való beszélgetést napjaink fénypontjává. Sokan magunkkal visszük ezeket a beszélgetéseket.

Olyan személy volt, aki saját bőrén tapasztalta meg a fogyatékossgal élő személyeket érő visszaéléseket, beleértve a magánzárkát, a kényszerkezelést és a lakhatási bizonytalanságot. Aktivizmusa a pszichoszociális fogyatékossgal élők hangjaként – és megélt tapasztalataként – sokunkat megérintett. Továbbra is igyekszünk követni példáját, mindig lesz időnk a rászorulókra, és minden lehetséges csatornát felhasználunk életük javítására". - írják.

Ennyi pozitív gondolat után szerettem volna Jolijnt saját szavain keresztül még közelebb érezni magamhoz. Amit találtam, egyáltalán nem okozott csalódást.

A legmélyebb nyomot a "Sorsdöntő időkben találjuk magunkat: Jolijn Santegoeds, az EDF igazgatósági tagja a fogyatékossgal élő személyek hangja hírlevél bevezetője" hagyta bennem. A Covid járvány idején fogalmazta meg, de amit írt, az mind a mai napig érvényes. Szemléltetésként ebből idézek néhány mondatot:

"Meg kell állítani a kényszer terjedését és az intézményesülést. ... Nem lehet különbséget tenni „értékes” és „értéktelen” emberek között. Le kell bontanunk az emberek közötti falakat. A Human Rights Watch elindította a „szakítsd meg a láncokat” kampányt, amely 60 országban több százezer férfi, nő és gyermek szükségleteit emelte ki, akiket leláncolnak pusztán mentális egészségi állapotuk miatt. Ez a megbélyegzés, a félelem és a kormány kudarca miatt történik. Együtt segíthetünk véget vetni ennek az embertelen gyakorlatnak.

(A cikket az Edf-feh.org oldalon található, angol nyelvű szövegek, valamint az online megemlékezés magyarra fordításával írta: Taskovics Adél)

A WFDB bemutatta 2. globális jelentését és a SHAPES projektet az Európai Parlamentben, Brüsszelben

2023. június 6-án, kedden a Siketvakok Világszövetsége (WFDB) társszervezője volt egy rendezvénynek az Európai Parlamentben, Brüsszelben, Belgiumban. Kósa Ádám (Magyarország) és Rosa Estaràs Ferragut (Spanyolország) európai parlamenti képviselők közösen vezették a 120 perces rendezvényt. Bemutatták a WFDB nemrégiben

közzétett 2. globális jelentését a siketvakok integrációját célzó jó gyakorlatokról és ajánlásokról.

Az eseményen lehetőség nyílt a siketvak személyek helyzetének megismerésére, beleértve a befogadásukra vonatkozó jó gyakorlatokat és ajánlásokat. Ezen túlmenően az Európai Unió Horizon 2020 programja által finanszírozott SHAPES projektet, egy innovációs akciót mutattak be, mint jó példát arra, hogyan lehet a siketvakokat bevonni a nagyszabású projektekbe és a főáramú programokba.

Sanja Tarczay, a WFDB elnöke és az esemény moderátora néhány üdvözlő szóval nyitotta meg az ülést. Ebben emlékeztetett, hogy június sok országban a siketvakokra való figyelemfelhívás hónapja. Hangsúlyozta, hogy június 27-e a siketvakok nemzetközi napja.

Kósa Ádám videóhívásban vett részt az eseményen. Az utolsó pillanatban felmerülő, egyéb kötelezettsége okán nem tudott személyesen részt venni rajta. Hangsúlyozta az adatok és a statisztikák fontosságát a siketvak személyek helyzetének láthatóbbá tétele érdekében. Kiemelte: "a WFDB tanulmánya helyesen mutat rá, hogy a befogadás fontos előfeltétele az adatgyűjtés. Az adatok tagadhatatlanná teszik a siketvakok létezését és szükségleteit". 2018 óta egy fontos jogszabályon dolgozik, amely hamarosan meghozza gyümölcsét: 2021 januárjától a fogyatékosokra vonatkozó adatgyűjtés kötelező lesz az IESS-rendelet (2019/1700-as uniós rendelet) alapján, amely a személyekre és háztartásokra vonatkozó európai statisztikák közös keretét hozza létre.

Christopher Woodfill, a WFDB vezetőségének tagja bemutatta a 2. globális jelentés célját. Ez az első globális jelentés megállapításaira és ajánlásaira épül. Megerősíti és konszolidálja a különböző régiókból származó jelentéseket, valamint a jó gyakorlatokra és esettanulmányokra összpontosít. Így ad választ a "Hogyan támogatjuk a siketvakok befogadását?" kérdésre. Konkrét útmutatást is nyújt a kormányok és más érdekelt felek számára. Ez a jelentés nemcsak a nemzeti és regionális tagok, hanem szélesebb körben a fogyatékoságügyi ágazat számára is kulcsfontosságú érdekérvényesítő eszközt jelent.

A jelentés összesen 17 szakpolitikai területet, fejezetet tartalmaz, amely az 1. globális jelentés témáira épül és azokat erősíti. Dióhéjban a 2. globális jelentés sürgős prioritásai a következők:

- A siketvakság egyedi és különálló fogyatékoságként való elismerése.
- A siketvaksággal kapcsolatos információs források és folyamatos képzés rendszerének létrehozása a legfontosabb frontvonalban dolgozók számára.
- A siketvakok számára közfinanszírozott, élő segítségnyújtás alapvető szolgáltatásként történő bevezetése.

- További kutatások és adatgyűjtések finanszírozásának biztosítása.

Anastasia Campbell, a Maynooth Egyetem SHAPES projektmenedzsere bemutatta a SHAPES projektet. Célja a hosszú távú egészséges és aktív öregedés elősegítése és a magas színvonalú életminőség fenntartása a közösségben, több mint 2000 idős ember bevonásával. Kiemelték a WFDB projektben való részvételének előnyeit.

A WFDB például a siketvakok közösségének szemszögét hozza be, biztosítva bevonásukat és a projekthez való hozzáférésüket. Másrészt a SHAPES a WFDB számára lehetőséget biztosít arra, hogy a páneurópai technológiafejlesztés élvonalába kerüljön, valamint arra, hogy irányításával és a szakpolitikák és a legjobb gyakorlatok nemzetközi befolyásolásával foglalkozzon.

Lucía D'Arino, a WFDB programtanácsadója bemutatta a WFDB konzorciumi partnerként való részvételét a projektben, és példákat osztott meg a siketvak idősök bevonására. A projekt a fogyatékoság és a siketvakság általános érvényesítésének jó példájaként tekinthető, mivel:

- a WFDB-t már a tervezés korai szakaszában bevonták
- az ésszerű alkalmazkodási lehetőségek megjelennek a költségvetésben (pl.: jelnyelvi tolmácsok)
- gyakran tartanak az akadálymentesítéssel kapcsolatos megbeszéléseket
- A befogadást és az akadálymentesítést átfogó követelményként fogadták el.
- A WFDB megőrizte a projekt iránti felelősséget és a döntéshozatali jogkört.
- A fogyatékosággal élők közössége több száz kulcsfontosságú érdekelt féllel áll kapcsolatban az EU-ban.
- A különböző típusú fogyatékosággal élő felhasználók közvetlen bevonása és részvétele
- A fogyatékosággal élő idős személyekre vonatkozó adatokat és információkat is gyűjtöttek.

Rosa Estaràs Ferragut záró beszédében hangsúlyozta a fogyatékosággal élők befogadásának és egyenlőségének fontosságát a társadalmi élet minden területén.

(Az eredeti cikk forrása: Wfdb.eu, angol nyelvről fordította: Taskovics Adél)

HÍR, ÉRDEKESSÉG

Tudnivalók a Digitális Jólét Alapcsomagról

A csökkentett árú internet előfizetés lehetősége a Digitális Jólét Program keretében valósult meg. Ennek legfontosabb célkitűzése, hogy minden polgár a digitalizáció nyertesévé váljon. "Minden akadályt lebontunk, ami annak az útjában áll, hogy valaki internethasználó lehessen." - írják a digitalisjoletprogram.hu oldalon.

Annak érdekében, hogy az anyagi erőforrások hiánya egyetlen magyar polgárt se zárjon ki a digitális világban való részvételből, különféle intézkedéseket tettek. Ezek az alábbiak:

- Adócsökkentés,
- A Digitális Jólét Alapcsomag bevezetése,
- Az ország minden településén ingyenes wifi-szolgáltatás kialakítása.

A Digitális Jólét Alapcsomag (DJA) legalább 15%-kal olcsóbb, mint a szolgáltatók által kínált, legkedvezőbb árú előfizetés. Korábban kizárólag azok számára volt elérhető, akik korábban nem rendelkeztek internet előfizetéssel.

2022-től megszűnt ez a korlátozás, így a kedvezményes internet elérés mindenki számára elérhetővé vált. Ugyancsak az igénybevétel időtartamát sem korlátozzák, 2022. elejétől már egy éven túl is hatályos marad az előfizetői szerződés.

2022. januárjától az Alapcsomagban foglalt otthoni szolgáltatás maximális letöltési sebessége legalább 30 Mbit/s-ra emelkedik, míg a minimális (garantált) letöltési sebességet 7,5 Mbit/s-ban állapították meg. Azok számára, akik az internet alapcsomagot sem engedhetik meg maguknak, vagy más okból nem tudnak hozzáférni az internethez, minden magyar településen lehetővé teszik a hozzáférést az ingyenes szélessávú wifi-szolgáltatáshoz.

A Digitális Jólét Program fejlesztéseinek is köszönhetően 2020 végére, az öt évvel korábbi 72%-ról, 80%-ra nőtt a rendszeres internethasználók aránya, így Magyarország öt helyett javítva a 14. a tagállamok között. A szélessávú vezetékes és vezeték nélküli hálózat hozzáférést tekintve a 16. helyről a 7-re ugrott az ország 2019-hez képest.

A csomaggal kapcsolatban további információt a szolgáltatónál lehet kérni.

Forrás: digitalisjoletprogram.hu

Madame Tussauds-kiállítás nyílt Budapesten

Május 25-én, Budapesten, a Palazzo Dorottyában is megnyílt a Madame Tussauds-kiállítás. 51 élethű magyar és külföldi viaszfigurát tekinthetünk itt meg.

Paul Fox, az Egyesült Királyság budapesti nagykövete úgy fogalmazott, hogy nemcsak a világhírű kiállítás terjeszkedését ünnepelek, hanem Budapest gazdag kulturális örökségét és vibráló szellemiségét is. Megjegyezte, hogy nagyszerű brit márka veti meg lábát Magyarországon, és jelenleg ez az egyetlen Madame Tussauds-panoptikum Közép-Európában.

Kreinbacher József, a Madame Tussauds Budapest tulajdonosa Pablo Picassót idézve azt mondta: "Minden, ami elképzelhető, az valósággá válik, és minden, amit az emberi képzelet el tud képzelni, az megvalósítható".

Karácsony Gergely, Budapest főpolgármestere úgy fogalmazott, hogy a 150 éves Budapestnek egyfajta ajándék a Tussauds-panoptikum. Ennek viaszfigurái olyan emberközeli érzést adnak, mintha közös történetünk lenne az itt látható hírességekkel. Mint mondta, ezen a kiállításon megtalálhatók a jelen, a múlt és a régmúlt figurái is. Ez pedig kicsit olyan, mint maga az egész város. A szervezők közleménye szerint a világ 24. Madame Tussauds-produkciója 51 élethű figurát és a hozzájuk tartozó installációkat hozza el a közönségnek.

A tárlaton 17 magyar vonatkozású hírességgel találkozhatnak a látogatók. Ezek kizárólag a budapesti produkció számára készültek a Madame Tussauds London melletti műhelyében. A tervezési szakaszban megkérdezték a közönséget, kikre lenne kíváncsi a leginkább. A tárlat belső tereiben számos hazai ikonikus épület és műemlék jelenik meg.

A látogatók átsétálhatnak a Budai Váralagúton, sztárokkal találkozhatnak a Duna-korzón, helikopteres filmforgatás szereplői lehetnek a Halászbástyán, és elmerülhetnek a gyógyfürdők különleges világában is. Magyar és külföldi személyiségek is helyet kaptak a budapesti Madame Tussauds-kiállításon:

Többek között HARRY HOUDINI, HOSSZÚ KATINKA, KARÁDY KATALIN, KOSSUTH LAJOS, LISZT FERENC, LUGOSI BÉLA, MÁTYÁS KIRÁLY, MUNKÁCSY MIHÁLY, Neumann János, Palvin Barbara, Papp László, Petőfi Sándor, Puskás Ferenc, Sissi, Szent István király, Széchenyi István és Zámbo Jimmy, valamint Ferenc pápa, a néhai II. Erzsébet királynő, Beyoncé, Sandra Bullock, George Clooney, Tom Cruise, Penélope Cruz, HsziCsin-Ping, Leonardo DiCaprio, Robert Downey Jr., Lady Gaga, Mihail Gorbacsov, Ronald Reagan, Steven Spielberg és Donald Trump viaszszobra látható.

Kizárólag Budapesten találkozhat a nagyközönség Bud Spencer, Chuck Norris és Peter Falk élethű szobraival - emelték ki a szervezők.

Forrás: Origo.hu

Utalás egy ősi kincsre – a Gellért-hegyi sziklatemplom

Az 1920-as években járunk. A trianoni békeszerződést követő időszakban minden építkezés vagy felújítás az elvesztett területekre, az ország műemlékállományának elcsatolt kétharmadára is utal. A műemléki és építészeti politika fókuszában a Magyar Királyság hajdani kiterjedése és ezáltal királyi kultusza kapott hangsúlyt. Az országot patronáló Szűz Mária tisztelete is új kezdeményezésekre, egyesületek megalapítására sarkallta a hívőket.

Pfeiffer Gyula, Magyarország egykori földművelésügyi miniszteri tanácsosa 1924 őszén vezetett zarándoklatot Lourdes-ba, a Massabielle-sziklában kialakított, Szent Szűz tiszteletére létrehozott kápolnához. A különleges kegyhely inspirációt jelentett számára és elhatározta, hogy létrehoz egy hasonló zarándokpontot a Magyarok Nagyasszonyának kultuszához méltó módon. Helyszínnek a Ferenc József-híd budai oldala fölött lévő, Gellért-hegyi felső barlangot vélte a legalkalmasabbnak. Néhány zarándok társával megalapította a Lourdesi Barlangbizottságot, tagjai között volt József Ferenc főherceg is.

Az összegyűlt pénzből megindulhatott a nagy vállalkozás. Az alagút létrehozásának munkálatait a barlang északi részénél kezdték meg. 1925 végéig sikerült is kialakítani. Ám nem a mai terasz területére, hanem a hegy keleti oldalán lyukadtak ki a bányászok. Újabb munkák következtek a hegy belsejében, ám közben létrejöttek afféle kisebb „terek” is a robbantásoknak köszönhetően. Így alakultak ki szépen, lassan a barlang templomszerű mellékterei, kápolnái. A felső rész előterének baloldalán, egy kiálló sziklafokon emelkedett a szószék, szemben a templom ürege díszes kapuval volt elzárva. A rácsot a diósgyőri állami gépgyár munkásai ajándékozták.

Háromezer keresztény munkás keze dolgozott rajta. Több csak szimbolikusan, egy-egy kalapácsütéssel.

Az oltárt ókeresztény stílus határozta meg. A kórus fölött Vastagh György szobra állt, melynek témájaként Szent István felajánlja az országot Szűz Máriának. A térben helyet kapott a lourdesi Mária szobor másolata is.

A templom beltere a későbbiekben sokat változott. Mint ismert, 1930-ban már bővíteni szerették volna, ezért újabb robbantások következtek.

1950-ben, a Pálos Rend betiltása után hagyták teljesen lepusztulni. Az 1960-as években a barlang száját még egy betonfallal is lezárták, 1989-ben nyithatott újra. Belsőépítészete az 1990-es évek során alakulhatott ki.

Forrás: Epiteszforum.hu

Minden korábbinál részletesebb felvételeket készítettek a Titanic roncsáról

Az Atlanti-óceánban 3800 méter mélyen fekvő hajóroncsról készült új, részletes felvételek segíthetnek rekonstruálni, hogy pontosan mi történt az 1912-es katasztrófa idején. Ekkor több mint 1500 ember halt meg, miután a Southamptonból New Yorkba tartó hajó első útja során egy jéghegynek ütközött.

„Még mindig vannak kérdések, alapvető kérdések, amelyekre választ kell adni a hajóval kapcsolatban” – mondta Parks Stephenson, a Titanic kutatásával foglalkozó szakértő a BBC-nek.

Szerinte a 3D-s modell „az egyik első nagy lépés a Titanic történetének bizonyítékokon – és nem spekulációkon – alapuló kutatása felé”. Eddig például azt sem lehetett minden kétséget kizáróan megállapítani, hogy a hajó hogyan és melyik oldalával ütközött neki a jéghegynek. 1985-ös felfedezése óta alaposan feltárták, de az óceán mélyén eddig csak egyes részeiről tudtak képeket készíteni. Az új felvétel teljes egészében megörökíti a roncsot. Két részből áll, az orr és a tat mintegy 800 méterrel van egymástól elválasztva. A szétört hajót hatalmas törmelékmező veszi körül. A szkennelést 2022 nyarán végezte el a Magellan Ltd, egy mélytengeri térképező cég és az Atlantic Productions, amely dokumentumfilmet készít a projektről.

A tengeralattjárók, amelyeket egy erre szakosodott hajó fedélzetén lévő csapat távolról irányított, több mint 200 órát töltöttek a roncs hosszának és szélességének felmérésével. Több mint 700 000 felvételt készítettek minden szögből, és pontos 3D-s rekonstrukciót. Gerhard Seiffert, a Magellan munkatársa a lapnak elmondta, hogy ez volt a legnagyobb víz alatti szkennelési projekt, amelyet valaha is végrehajtottak.

„A közel 4000 méteres mélység kihívást jelent, ráadásul áramlatok is vannak a helyszínen – és nem szabad hozzányúlnunk semmihez, nehogy kárt tegyünk a roncsban” – magyarázta.

A felvételekről a hajócsavarok sorozatszámát is le lehet olvasni. Nem csak a roncs részletei, de a környezetében szétszóródott tárgyak is láthatóvá váltak: például a hajóról származó díszes fémművek, szobrok, cipők és bontatlan pezsgősüvegek is.

Forrás: Telex.hu

KEDVENC RECEPTJEIM

A Hírmondó legújabb rovata egyesületi tagjaink kérésére született. Nagy igény mutatkozott ugyanis az olyan receptekre, melyeket látássérültként is könnyű elkészíteni.

A mai, modern világban a legtöbb étel elkészítési módja néhány gombnyomással elérhetővé válhat egy-egy internetes oldalon. Éppen ezért szeretném olyan plusz kiegészítésekkel ellátni ideszánt cikkeimet, melyek különlegessé, látássérült specifikussá teszik azokat.

A rovat anyagának összeállításában Molnárné Majsai Zsuzsa egyesületi tagunk lesz a segítségemre.

Elsőként annak a puncsos-mazsolás süteménynek a receptjét osztotta meg velem, mellyel a legutóbbi rehabilitációs klubon örvendeztetett meg minket.

Hozzávalók:

- 2-3 deciliteres bögrényi finomliszt, akár rétesliszttel is lehet keverni. Cukorbetegnek viszont a durumliszt javasolt.
- Egy kocka margarin fele (12-13 dkg)
- 2 csomag vaníliás cukor (nagyobb kiserelés esetében 1-2 teáskanálnyi)
- Egy csomag sütőpor
- 2 csomag főzés nélküli puncs pudingpor
- 10 dkg mazsola tejbe beáztatva (az arra érzékenyek esetén laktózmentes tejbe vagy vízbe is lehet áztatni)
- 2 tojás (az arra allergiásoknak tojáspótló porral helyettesítve. Általában egy evőkanál por egy tojásnak felel meg, de ez márkánként változhat)
- Fél üveg rum aroma
- Ízlés szerint 5 vagy 6 evőkanál cukor (cukorbetegnek 3 vagy 4 evőkanál édesítő)

- Egy pohár tej, ugyanabban a pohárban kimérve, amiből a lisztet is adagoltuk (szükség esetén használjunk laktózmentes tejet).

Elkészítése:

Először mindig a por állagú alapanyagokat keverjük össze: a lisztet, sütőport, a vaníliás cukrot, valamint a pudingport.

Utána ki kell mérnünk a kocka margarin felét. Ha nincs beszélő mérlegünk, ezt a kezünk segítségével tehetjük meg. Ha magunk elé tesszük a margarint, helyezük rá két ujjunkat jobbról, két ujjunkat balról, nagyjából arányosan. Ezt követően középen vágjuk el késsel. Nem baj, ha az így kapott két darab nem lesz teljesen egyforma.

Az előzőleg kézzel összekevert, poralapú hozzávalókba belemorzsoljuk a fél margarint.

Amikor ez megtörtént, akkor adhatjuk hozzá a nagy pohár tejet, az aromát, a 2 tojást és az előzetesen beáztatott 10 dkg mazsolát. Ez utóbbit nem feltétlenül szükséges leszűrni, mert a pudingpor miatt több folyadékot felvesz a tészta.

A hozzávalókat fakanállal összekeverjük. Viszonylag híg masszát kapunk, amit kivajazott és sütőpapírozott, 20X35 cm nagyságú tepsibe öntünk.

Előmelegített sütőben, 160 és 180 fok közötti hőmérsékleten, alsó-felső láng használata mellett sütjük. Sütési ideje kb. 40 perc.

Ha elkészült, ízlés szerint daraboljuk.

Kiegészítő tanácsok, praktikák:

- Mivel a mazsola az áztatás során kicsit megdagad, mindig több folyadékot kell hozzá adni, mint amennyi a folyamat elején ellepi. Ezt egy kis pohárban vagy tálcában meg tudjuk oldani.
- A tojásokat külön kis tálba üssük fel. Mielőtt a süteménynek valóba öntenénk, egyesével ellenőrizni kell az állapotukat: ne legyenek záptojások. Ezt szaglás alapján lehet megállapítani.
- A sütés előkészítése a következőképpen zajlik: a tepsit először kikenjük a tésztához fel nem használt margarinnal, majd gondosan belesimítjuk a sütőpapírt. Utána fogjuk azt, ami a fél margarinunkból még megmaradt, és óvatosan elkenjük a zsírpapíron. Figyelmesen tegyük, mert előfordulhat, hogy összegyűrődik. Ebben az esetben mindenképpen ki kell simítani. Ha ez megtörtént, utána öntjük bele a masszát.
- Kb. 35 perces sütési időnél kivehetjük a sütőből, hogy megtudjuk, elkészült-e. Ehhez villát, esetleg hegyes kést használjunk, amit két-három helyen szúrjunk bele a tepsitartalmába. Ha nem ragad rá semmi, az azt jelenti, hogy elkészült a finomság.

- Látássérültként a sütemény tepsiből való kivétele sem egyszerű feladat. Ehhez a legelőnyösebb a tetejére borítani egy tálcát, ami nagyobb a tepsinél. Ha ez megvolt, konyharuhával fogjuk meg a tálca és a tepsi szélét, mindkét oldalon. Gyors mozdulattal fordítsuk fejjel lefelé, hogy a süteményünk a tálcára csússzon. Innentől nincs más dolgunk, mint először leemelni róla a tepsit, majd könnyedén eltávolítani a sütőpapírt.
- Annak érdekében, hogy a teteje újra felülre kerüljön, ráhelyezünk egy másik tálcát, összeszorítjuk és megint fejjel lefelé fordítjuk.

(A cikket írta: Taskovics Adél)

A HÓNAP VERSE

Gazdag Erzszi: Hol van a nyár?

Kati, kató, katibogár,
mondd meg nekem: hol van a nyár?
Ott, hol a fülemüle,
fagyalbokor közepébe,
nádirigó víg sípjában,
patak csobogó fodrában,
búzavirág kék szemében,
ezüsthalk pikkelyében.
Ott trilláz a réti fűben,
egy kis tücsökhegedűben.
Göncölszekér rúdja mellett
csillagökröket terelget.
Égen-földön megtalálod,
ha az erdőt, mezőt járod.

Siketvakok Országos Egyesülete
Hungarian Deafblind Association

Székhely: 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor 39.
Levelezési cím: 1089 Budapest, Korányi Sándor u. 30.
Telefon: 06-1/209-5829
E-mail: siketvak@siketvak.hu
Adószám: 18061031-1-42

Összeállította, szerkesztette: Taskovics Adél